

GALATENI PENTRU TINE

TIMOTHY KELLER
GALATENI
PENTRU TINE

EDITURA LIRA
TIMIȘOARA, 2024

GALATENI PENTRU TINE DE TIMOTHY KELLER

ISBN 978-630-6594-07-8

Copyright © 2024 - Editura Lira

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată electronic, mecanic, prin înregistrare audio, exceptând cazul unor scurte recenzii sau citate, fără permisiunea în scris a editurii.

Dacă nu există alte precizări, citatele biblice sunt preluate din Noua Traducere în limba Română (NTR): Sfânta Scriptură © 2015, Societatea Biblică Interconfesională din România. Toate drepturile rezervate.

© Timothy Keller / The Good Book Company, *Galatians For You*, 2013. Retipărit 2013, 2014, 2015. Traducere în limba română publicată de Editura Lira, cu permisiunea The Good Book Company, www.thegoodbook.com.

Editura LIRA (un imprint al Kingdom Design)

ADRESĂ: Str. Coriolan Brediceanu nr. 23, Timișoara

TELEFON: 0723762411

E-MAIL: contact@lira.ro

WEBSITE: www.lira.ro

FB.COM: fb.com/edituralira

INSTAGRAM: instagram.com/_lira.ro_lira.ro

TRADUCERE: Laura Vițelar

EDITARE: Valentin Dedu

GRAFICĂ ȘI TEHNOREDACTARE: Valentin Dedu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României KELLER, TIMOTHY J.

Galateni pentru tine / Timothy Keller ; trad. din lb. engleză
de Laura Vițelar. - Timișoara : Lira, 2024

ISBN 978-630-6594-07-8

I. Vițelar, Laura (trad.)

CUPRINS

Nota traducătorului.....	7
Prefața seriei	11
Introducere la Galateni	13
1. Unicitatea Evangheliei (1:1-9)	19
2. Harul surprinzător al lui Dumnezeu (1:10-24)	37
3. Unitatea Evangheliei (2:1-10)	55
4. Viața conform Evangheliei (2:11-21)	73
5. Nu renunța niciodată (3:1-14)	93
6. Semnificația Legii (3:15-25)	111
7. Copiii lui Dumnezeu (3:26-4:7)	129
8. Două religii, două lucrări (4:8-20)	149
9. Har pentru cei neroditori (4:21-31)	169
10. Libertate în Evanghelie (5:1-15)	187
11. Caracterul dat de Evanghelie (5:16-25)	207
12. Relațiile conform Evangheliei (5:26-6:5)	227
13. Semănatul și seceratul (6:6-18)	245
Index	265
Anexă: o dezbatere recentă.....	275
Bibliografie	279

NOTA TRADUCĂTORULUI

Considerăm viața un joc în care câștigăm sau pierdem în funcție de abilități și circumstanțe sau o împlinire în care trăim eliberați de jugul performanței și în bucuria de a aparține lui Cristos? Cu siguranță, aceasta este una dintre luptele interioare ale fiecărui credincios, fie că este conștientă sau nu.

În colaborările de traducere, există și ocazii în care te apuci de un proiect cu inima strânsă. Așa a fost pentru mine la început traducerea acestei cărți. Fiind tematică, bazată pe una dintre cărțile Bibliei, sugerează o teologie profundă, așa că m-am gândit: „Aoleu, dacă mă încurc în concepte, definiții și doctrine?” Aveam emoții legate de implicațiile teologice, de detalii și de profunzimea a ceea ce m-ar putea aștepta dacă mă înham la acest proiect. Dar am decis să încerc totuși, mai ales că epistolele lui Pavel sunt cărțile mele preferate din Biblie. Și astfel m-am apucat de treabă la Galateni, iar, odată trecută de primele pagini, a venit fascinația. Nu numai că autorul împletește adevărul cu emoționalul, dar face o incursiune mișcătoare atât în sufletul meu omenesc, cât și în iubirea lui Dumnezeu pentru mine, pentru fiecare dintre noi, pentru cei de care îmi pasă, pentru cei cărora îmi doresc să le fiu de folos. Echilibrul sufletesc explicat în detaliu, analiza legalismului și a libertății, binecuvântările aduse de roadele Duhului Sfânt, luptele interioare și victoriile obținute pentru a ne putea bucura – toate acestea sunt capitole din această carte care ne pot schimba viața de zi cu zi dacă alegem să ne

punem încrederea în mântuirea și darurile Domnului. Și toate acestea sunt împletite într-o explicație detaliată a Evangheliei și a importanței ei.

Citind această carte, putem trece prin șocul de a descoperi că, chiar dacă suntem credincioși, mai avem încă de învățat despre ce înseamnă Evanghelia cu adevărat, despre cum se traduce ea în viața noastră de zi cu zi, despre cum aplicăm Cuvântul la toate cele cu care ne confruntăm. De asemenea, ca de fiecare dată când auzi o predică autentică sau citești o carte de substanță, am avut binecuvântarea să constat că nu sunt singură în căutări și descoperiri, în rătăcirii și regăsiri. Să căutăm fața Domnului în Cuvântul Lui, pentru că legătura cu El poate fi găsită, regăsită și păstrată! Conceptul de ascultare prin recunoștință este prezentat într-un mod practic și aducător de bucurie durabilă.

Timothy Keller abordează relațiile umane și interacțiunile dintre oameni, dar mai ales relația noastră cu Dumnezeu, într-un mod foarte practic, vorbind deschis nu doar despre apreciere și acceptare, ci și despre frică, vină, îndreptățire și alte emoții greu de abordat, explicat și rezolvat. Vedem cum autorul face o introspecție în ceea ce înseamnă credința, dar și invidia, stima de sine sănătoasă, alături de diferența dintre încrederea în propria persoană și în Dumnezeu, aducând un echilibru în relații în baza schimbărilor aduse de roada Duhului Sfânt în sufletul nostru.

Unele dintre versetele menționate au fost parafrazate, traduse din limba engleză, care se bucură de o varietate mai mare de traduceri decât cele pe care le avem în limba română. Nu am menționat acest aspect la fiecare pas, pentru a ușura

lectura. Vă încurajez, cititori, să accesați mai multe dintre traduceri în limba română, iar dacă nivelul de limba engleză vă ajută, să verificați pasajele și în mai multe dintre traduceri în limba engleză; iar în fața cunoscătorilor de greacă *koine*, mă înclin!

Ceea ce urmează vă poate aduce lumină și înflorire, încurajare și binecuvântare, o abordare nouă sau o cunoaștere mai profundă. Citiți cu încredere, având certitudinea că această carte cu fundament biblic vă poate aduce mai aproape de Dumnezeu, independent de cunoștințele și trăirile de până acum.

Cu drag și cu uimire,
Laura Vițelar

PREFAȚA SERIEI

Fiecare volum din seria *Cuvântul lui Dumnezeu pentru tine* te duce în miezul uneia dintre cărțile Bibliei și aplică adevărurile cuprinse în aceasta la viața și inima ta.

Obiectivele principale ale fiecărui titlu sunt:

- focalizarea pe Scriptură,
- slava lui Isus Cristos,
- aplicarea relevantă,
- ușurința lecturii.

Poți folosi *Galateni* la modul foarte personal:

- **Citești** – poți pur și simplu să citești cartea de la cap la coadă și să o abordezi ca pe o explicație și explorare a diferitelor teme, încurajări și provocări din Scriptură.
- **Te hrănești** – poți să studiezi această carte ca parte a devoționalelor tale regulate sau să o folosești alături de o predică sau la un studiu biblic în biserica ta. Fiecare capitol este împărțit în două secțiuni mai mici, cu întrebări pentru reflecție la sfârșitul fiecăreia.
- **Te dezvolți ca lider** – poți folosi această carte ca o resursă pentru a-i învăța pe alții Cuvântul lui Dumnezeu, atât într-un grup mic, cât și în predică în fața bisericii. Vei descoperi versete complicate, bine explicate într-un limbaj accesibil, teme care îți vor fi de ajutor, dar și ilustrații cu aplicații practice.

Această serie de cărți nu este destinată să fie un comentariu biblic și nu pretinde cunoașterea limbilor originale în care a fost scrisă Biblia sau cunoașterea deosebit de elevate. Referințele biblice din cartea Galateni sunt marcate cu litere **îngroșate**, pentru a putea fi ușor de găsit. Orice cuvinte folosite rar sau diferit în limbajul de zi cu zi sunt marcate cu **gri** atunci când apar pentru prima dată și sunt explicate în Indexul de la sfârșitul cărții. Tot acolo veți găsi și detalii legate de resursele pe care le-am folosit, atât personal, cât și ca biserică.

Rugăciunea noastră este ca, pe măsură ce citești această carte, să fii atins nu doar de conținutul acestei cărți, ci de Cartea pe care ți-o deschide. Ne rugăm, de asemenea, nu pentru slava autorului cărții de față, ci pentru ca toată slava să fie a Celui spre care aceasta îndrumă.

Carl Laferton,
editorul seriei

INTRODUCERE LA GALATENI

Cartea Galateni este precum o dinamită. Este o explozie de bucurie și libertate care ne ajută să ne dăm seama de semnificația profundă, siguranța și satisfacția de care putem beneficia – viața plină de binecuvântări la care Dumnezeu îi cheamă pe copiii Lui.

De ce? Adesea, în cercurile creștine, se presupune că Evanghelia este doar pentru cei necredincioși. O vedem ca pe un set de doctrine de bază prin care cineva poate intra în Împărăția lui Dumnezeu. Adesea, presupunem că, odată ce suntem convertiți, nu mai trebuie să auzim, să studiem sau să înțelegem Evanghelia, ci avem nevoie de materiale mai „avansate.”



Evanghelia nu este doar modalitatea prin care intrăm în Împărăție, ci este și felul în care trăim în Împărăție.

În această scurtă epistolă, Pavel scoate în evidență adevărul exploziv conform căruia Evanghelia reprezintă toate regulile, de la A la Z, pentru viața creștină adevărată. Evanghelia nu este doar modalitatea prin care intrăm în Împărăție, ci ne arată

și cum să trăim atunci când facem parte din aceasta. Vedem aici cum Isus Cristos transformă oameni, biserici și comunități.

Vom vedea cum Pavel le arată tinerilor creștini din Galatia că nu doar eșecul de a trăi în ascultare de Dumnezeu, ci și faptul că unii s-au bazat mult prea mult pe ascultarea față de El, a cauzat problemele lor spirituale. Și vom vedea cum Apostolul le spune că tot ceea ce au nevoie, tot ce ar putea avea nevoie vreodată, este Evanghelia harului pe care niciunul dintre noi nu o merită. Acest har l-am primit prin viața, moartea și învierea lui Isus Cristos. Vom vedea și cum rezolvă Pavel problemele, nu doar spunându-le să fie niște creștini mai buni, ci lansându-le chemarea de a trăi tot ceea ce implică Evanghelia.

În studiul nostru, vom vedea cum Pavel îi provoacă pe galateni și, în același timp, pe noi, cu adevărul simplu conform căruia Evanghelia nu reprezintă doar bazele creștinismului, ci întregul creștinism, adică faptul că și creștinii au nevoie de Evanghelie la fel de mult ca necredincioșii.

Pavel ne va explica cum adevărurile Evangheliei ne schimbă întreaga viață, ne transformă inimile, gândirea și perspectiva asupra tuturor lucrurilor cu care ne confruntăm în viață. Evanghelia – adică mesajul conform căruia noi suntem mult mai netrebniți decât ne-am fi putut imagina vreodată – determină o dinamică nouă și radicală pentru creșterea noastră personală, pentru supunerea față de Dumnezeu și pentru dragoste.

Epistola către Galateni este despre Evanghelie, iar noi toți avem nevoie de ea în viața noastră. Este o dinamită, iar eu mă rog ca aceasta să explodeze în inima ta și să îți trezească

pasiunea de a vedea cum lucrează și în inimile celor din jurul tău, chiar în timp ce citești această carte.

Mai jos, am făcut un mic rezumat al contextului istoric al acestei epistole, iar în anexă, voi aminti câteva dintre dezbaterile moderne legate de acest mesaj. Dar dacă vrei să intri direct în epistolă, mergi la primul capitol acum.

Timothy Keller

Contextul istoric

Apostolul Pavel a fost un misionar plantator de biserici. După ce planta o biserică și pleca dintr-o anumită regiune, continua să țină legătura cu comunitatea respectivă prin scrisori. Una dintre aceste scrisori este epistola către bisericile creștine din Galatia, în Asia Mică. Majoritatea învățaților sunt de acord că această epistolă a fost scrisă de Pavel prin anul 50, adică la aproximativ 15 sau 20 de ani după moartea și învierea lui Cristos. Este foarte important să punctăm următoarele trei aspecte privind contextul istoric, pentru a înțelege mai bine epistola:

- Epistola abordează diviziunile sociale și rasiale din bisericile din Galatia. Primii creștini din Ierusalim au fost iudei, dar, pe măsură ce Evanghelia s-a răspândit din această primă locație, a crescut și numărul celor dintre neamuri care au ajuns să creadă în Isus Cristos. Cu toate acestea, un grup de învățători din Galatia insista ca credincioșii veniți dintre Neamuri să practice

tot felul de obiceiuri ceremoniale tradiționale enunțate în Legea lui Moise, așa cum făceau creștinii iudei. Ei susțineau că toți trebuiau să respecte legile alimentare și să fie circumciși pentru a fi acceptați pe deplin în comunitate și pentru a fi cu adevărat plăcuți lui Dumnezeu.

- Deși această controversă specifică s-ar putea să ni se pară îndepărtată de noi cei de azi, Pavel a abordat-o scoțând în evidență un adevăr fundamental. El a spus că diviziunile culturale și lipsa de unitate din bisericile din Galatia existau din cauza unei confuzii legate de natura Evangheliei. Insistând că este nevoie de mai mult decât Cristos pentru a fi acceptat de Dumnezeu, acești învățători prezentau de fapt o altă relaționare cu Dumnezeu, o „altă evanghelie” (**1:6**) decât cea propovăduită de Pavel – „deosebită de cea pe care v-am propovăduit-o noi” (**1:8**). Această evanghelie diferită era cea care ducea la diviziunile culturale și certuri. Pavel a luptat hotărât și fără scuze împotriva acestei „alte evanghelii”, deoarece pierderea perspectivei asupra Evangheliei adevărate însemna a-L părăsi pe Însuși Cristos (**1:6**). De aceea, fiecare argument conta în această dezbatere.
- Cel mai evident lucru privind contextul istoric este adesea cel trecut cu vederea. În Epistola către Galateni, Pavel ne explică în detaliu ce este Evanghelia și cum funcționează aceasta. Dar cei cărora Pavel le explica aceste lucruri erau deja oameni care se declarau creștini, ceea ce ne arată că nu doar necredincioșii

trebuie să învețe și să aplice Evanghelia în viețile lor, ci și credincioșii trebuie să facă acest lucru în mod constant.

1. UNICITATEA EVANGHELIEI

Poate cel mai izbitor aspect al introducerii din Epistola către Galateni este tonul folosit de Pavel și starea sa mentală, observabile în spatele acestuia. El este surprins. Și, de asemenea, pare a fi supărat. Limbajul pe care îl folosește este deosebit de puternic de la bun început. În mod normal, în scrisorile sale, după salut, Pavel trece imediat la a mulțumi Domnului pentru cei cărora le scrie (vezi de exemplu Filipeni 1:3-8, Coloseni 1:3-8, 1 Corinteni 1:4-9), dar aici spune pur și simplu „mă mir” (**versetul 6a**). (Toate versetele din Galateni la care vom face referire vor fi notate cu litere îngroșate, iar cuvintele evidențiate cu gri sunt definite în Indexul de la sfârșitul cărții.) Ce l-a făcut pe Pavel să reacționeze atât de emoțional?

Abandonul

Mai întâi, Pavel este uimit că unii dintre acești tineri adoptă o evanghelie care nu este, de fapt, **Evangelia (v. 7)**, aflându-se astfel într-un mare pericol. Ei sunt într-o totală confuzie (**v. 7b**).

În al doilea rând, el este foarte supărat pe cei care îi induc în eroare pe noii convertiți din Biserică – cei care încearcă să „răstoarne Evanghelia” (**v. 7b**). De aceea, îi condamnă cerând anatema asupra lor (**v. 9**). Dar, indirect, este supărat și pe credincioșii din Galatia, acuzându-i că îl părăsesc pe Dumnezeu care i-a chemat la credință (**v. 6b**), iar aceasta este o acuză foarte gravă.

Pe măsură ce ne adâncim în studiul Epistolei, vom descoperi că ceea ce a provocat această reacție de supărare extremă la Pavel a fost învățătura unui grup de cărturari care încercau să îi convingă pe cei nou-convertiți că aveau obligația de a respecta obiceiurile culturale iudaice din Legea lui Moise – legile referitoare la mâncare, circumcizie și toate celelalte detalii legate de ceremonii – pentru a fi cu adevărat pe placul lui Dumnezeu. Pentru galateni, aceasta probabil nu părea o diferență esențială față de ceea ce au fost învățați înainte. Și ei credeau că, mai mult ca sigur, tot ceea ce însemna viață creștină era să fie pe placul lui Dumnezeu. Dar Pavel ne spune: acest lucru este, de fapt, o respingere a tot ceea ce el a propovăduit până acum.

Pavel nu încearcă să îi menajeze! Dar, dacă credem ceea ce și Pavel credea despre Evanghelie, atunci vom vedea că atitudinea lui este perfect justificată. Dacă galatenii îi întorc cu adevărat spatele lui Dumnezeu și adoptă o evanghelie care nicidecum nu este Evanghelia, atunci starea în care se găsesc este foarte periculoasă. Indignarea și supărarea pe care le exprimă Pavel sunt aceleași pe care orice părinte sau prieten iubitor le-ar experimenta dacă un copil sau un tovarăș ar lua-o pe o cale greșită.

Dreptul lui Pavel de a vorbi

Dar cine este Pavel ca să își permită să le vorbească acestor creștini astfel?

Un „apostol” (**v. 1**) este cel care a fost trimis cu autoritate divină directă. Cuvântul grecesc „apostolos” înseamnă „a fi trimis”. Când Pavel spune „nu de la oameni, nici printr-un om”, se referă la unicitatea primilor Apostoli. Nici cei care sunt chemați în lucrare de către Duhul Sfânt în zilele noastre nu sunt „de la oameni”, pentru că chemarea supremă la lucrare este de la Domnul Isus Cristos, iar autoritatea supremă în lucrare o reprezintă Cuvântul Domnului din Scriptură. Dar cei despre care Pavel ne vorbește aici sunt numiți „de oameni”. Cuvântul grecesc utilizat aici, „dia”, înseamnă „prin” sau „de către”, similar cuvântului nostru „diametru”. Acest lucru înseamnă că, deși cei implicați în lucrare își primesc chemarea de la Dumnezeu, ei sunt, de fapt, chemați prin intermediari, adică prin alți oameni dedicați Domnului sau prin alegerea lor de către comunitate și așa mai departe.

Dar Pavel susține mai mult decât atât pentru el însuși. El spune că nu a primit nicidecum o **chemare** apostolică printr-o persoană. Nu a fost niciun alt Apostol care să îi încredințeze această lucrare. El a fost trimis și învățat de Domnul Isus Cel Înviat în persoană (vezi Faptele Apostolilor 9:1-19).

În al doilea rând, în **versetele 8-9**, Pavel ne spune că el a fost trimis cu un mesaj divin special, și anume Evanghelia. Asta înseamnă că învățătura sa divină reprezintă standardul pentru judecarea atât a celor **ortodocși**, cât și a celor **eretici**, așa cum afirmă în **versetul 9**: „Dacă vă propovăduiește cineva o evanghelie deosebită de aceea pe care ați primit-o, să fie

anatema!” Nici măcar un Apostol nu are dreptul să schimbe, să revizuiască sau să adauge la mesajul lui Isus Cristos. Ceea ce el ne spune nu este rezultatul unui studiu, unei cercetări sau al vreunei reflecții sau înțelepciuni. Acest mesaj este de la Dumnezeu și nu se schimbă, nici nu poate fi schimbat.

S-ar putea să ne întrebăm: mai sunt astăzi apostoli? Nu, nu așa cum a fost Pavel și cum au fost **cei doisprezece**. În biserica timpurie, au fost și alții numiți „apostoli ai bisericilor” (de exemplu 2 Corinteni 9:3). Barnaba a fost trimis la Antiohia și, în acest sens, el a fost un apostol (vezi Faptele Apostolilor 11:22 și 14:14). Cu toate acestea, în timp ce acești oameni au fost trimiși ca misionari, lor li s-a încredințat lucrarea de către Apostolii inițiali sau de bisericile plantate de aceștia, adică de către oameni. Barnaba nu l-a întâlnit niciodată pe Cristos Cel Înviat; el nu a fost învățat și instruit în Evanghelia de Cristos Cel prezent în trup, așa cum a fost Pavel și cei doisprezece. Așadar, îi putem numi pe cei care au însușiri deosebite de conducere ca fiind apostoli, cu literă mică. Dar Pavel este un Apostol, cu literă mare, pentru că lucrarea i-a fost încredințată direct de Domnul Isus Cristos. Apostolii, cei cu literă mare, au avut și au autoritate absolută. Ceea ce ei au scris este Scriptura.

Ce este Evanghelia?

Astfel, acest Apostol, numit direct de Domnul, le amintește creștinilor galateni de mesajul divin – Evanghelia. În introducere, el le oferă o descriere scurtă, dar completă a mesajului Evangheliei:

- *Cine suntem noi: neajutorați și pierduți.* Asta implică termenul „salvare” (în unele traduceri – n.t.) din **versetul 4**. Fondatorii altor religii au venit să instruiască, nu să salveze. Isus a fost, într-adevăr, un învățător extraordinar, dar, atunci când Pavel ne prezintă lucrarea lui Isus Cristos, el nu menționează deloc acest aspect. Majoritatea oamenilor cred că a fi creștin înseamnă să urmezi învățătura și exemplul lui Cristos. Dar Pavel ne dă de înțeles că acest lucru este imposibil. De fapt, un om nu salvează alți oameni decât atunci când aceștia sunt într-o stare absolut pierdută și total neajutorați. Imaginează-ți că vezi o femeie înecându-se. Nu o va ajuta dacă îi arunci un manual care să o instruiască despre cum să înoate. Nu îi arunci învățătură, ci un colac de salvare. Iar Isus este mult mai mult un Salvator decât un învățător, pentru că noi avem nevoie, în primul rând, de salvare, de mântuire. Nimic din ceea ce suntem sau facem noi nu ne poate salva în sensul de mântuire. Asta numesc teologii „neputință spirituală”.
- *Ce a făcut Isus: Cum ne-a salvat Isus?* „El S-a dat pe Sine însuși pentru **păcatele** noastre” (**v. 4a**). El a făcut un sacrificiu de **substituire**. Cuvântul „pentru” înseamnă „în numele cuiva” sau „în locul cuiva”. Substituirea este motivul pentru care Evanghelia este atât de revoluționară. Moartea lui Cristos nu a fost doar un sacrificiu general, ci unul de substituție. El nu ne-a oferit doar o a doua șansă, dându-ne doar o altă ocazie de a trăi această viață corect și de a rămâne

Într-o relație bună cu Dumnezeu. El a făcut tot ceea ce ar fi trebuit să facem noi, dar nu putem face. Dacă moartea lui Isus Cristos a plătit într-adevăr prețul păcatului pentru fiecare dintre noi, nu mai putem fi niciodată condamnați. De ce? Pentru că Dumnezeu ar primi atunci de două ori plata pentru aceleași păcate, fapt care ar fi nedrept. Isus Cristos a făcut tot ceea ce ar fi trebuit noi să facem, a făcut totul în locul nostru, deci, atunci când El devine Mântuitorul nostru, suntem complet liberi de orice pedeapsă sau condamnare.

Substituirea este motivul
pentru care Evanghelia
este atât de revoluționară.

Ce a făcut Tatăl: Dumnezeu a acceptat lucrarea lui Isus Cristos pentru noi, L-a înviat din morți (**v. 1**) și ne-a dat harul și pacea (**v. 3**) pe care Cristos le-a câștigat pentru noi.

De ce a făcut Dumnezeu această lucrare: toate acestea au fost făcute din har, nu datorită a ceva ce am făcut noi, ci după voia Dumnezeului și Tatălui nostru (**v. 4**). Noi nu am cerut mântuirea, dar Dumnezeu, în harul Său, a planificat ceea ce noi nici măcar nu știam că avem nevoie, iar Cristos, prin harul Său (**v. 6**), a venit să ducă la îndeplinire această mântuire pe care noi niciodată nu am fi putut-o realiza singuri.

Nu avem niciun fel de indiciu pentru altă motivație sau cauză a misiunii lui Isus Cristos, în afară de voia lui Dumnezeu. Nu este nimic în noi care să o merite. Mântuirea este har pur.

De aceea, Singurul care va primi slava veșnică este Dumnezeu (**v. 5**). Dacă am fi contribuit la salvarea noastră, dacă ne-am fi mântuit singuri, dacă Dumnezeu ar fi văzut ceva ce merită salvat sau util pentru planul Său, ori dacă am fi strigat noi după mântuire în baza propriei noastre gândiri sau înțelegeri, atunci ne-am putea felicita pentru rolul pe care l-am jucat în propria mântuire.

Dar Evanghelia biblică, cea predicată și de Pavel, este foarte clară: mântuirea este pe deplin lucrarea lui Dumnezeu, este chemarea Lui, planul Lui, acțiunea Lui – ceva ce doar El putea duce la îndeplinire. Așa că El este Singurul care merită toată lauda pentru veșnicie.

Acesta este adevărul care ne smerește și care stă la baza creștinismului. Ne-ar plăcea să fim proprii salvatori. Inimilor noastre le place să fie slăvite. Așa că inventăm mesaje de auto-salvare extrem de atrăgătoare, fie ele religioase („respectă aceste reguli și vei căpăta binecuvântare veșnică”) sau seculare („acaparează aceste lucruri și vei experimenta binecuvântarea acum”). Dar vine Evanghelia și le răstoarnă pe toate. Aceasta spune: te găsești într-o poziție atât de lipsită de speranță încât ai nevoie de o salvare și o mântuire care nu au absolut nimic de-a face cu tine. Iar apoi ne spune: Dumnezeu este Cel care ne aduce mântuirea, prin Isus Cristos, care îți poate oferi mai mult decât orice altă mântuire falsă pe care inima ta ar putea să-și dorească să o urmărească.

Pavel ne amintește că prin Evanghelie suntem mult mai smeriți decât ne-am putea imagina, dar și mult mai înălțați decât ne-am putea gândi vreodată. Iar slava pentru aceasta

este numai și numai a lui Dumnezeu Tatăl, pentru totdeauna (**v. 5**).

Reflecții personale

- 1.** Tonul folosit de Pavel ne amintește că credința creștină implică atât inima, cât și mintea, atât sentimentele, cât și intelectul. Cum te încurajează această descoperire? Cum te provoacă acest fapt?
- 2.** Când simți că îți este cel mai greu să accepți autoritatea învățăturii apostolice a Noului Testament? De ce?
- 3.** Cum ai explica Evanghelia, chiar astăzi, cuiva care te întreabă ce crezi?

PARTEA A DOUA

Revizuirea Evangheliei = Răsturnarea Evangheliei

Evanghelia biblică a harului este deosebit de prețioasă. Iar aceasta este Evanghelia slăvită pe care liderii bisericilor din Galatia o perverteau, iar membrii acestor biserici o abandonau. Acest lucru contează, deoarece Pavel ne spune că orice astfel de schimbare adusă Evangheliei înseamnă că aceasta nu mai este, de fapt, niciun fel de evanghelie (**v. 7**).

De ce se întâmplă astfel? De ce orice schimbare a Evangheliei, indiferent cât de mică, o anulează complet? Pavel ne explică: pentru că creștinii au fost chemați prin harul lui Cristos (**v. 6**). Dumnezeu ne-a chemat, nu noi L-am chemat pe El. Și tot El ne-a acceptat imediat, în ciuda faptului că nu meritam asta. Aceasta este ordinea Evangheliei: Dumnezeu ne acceptă pe noi, iar apoi noi Îl urmăm pe El. În alte sisteme religioase, lucrurile se întâmplă exact invers – noi suntem cei care trebuie să îi dăm respectivelui dumnezeu ceva, după care el ne acceptă.

În **versetul 7**, Pavel ne spune că orice învățătură care adaugă respectarea legii ceremoniale a lui Moise la credința în Cristos pervertește Evanghelia. Cuvântul pe care alege să îl folosească în acest context înseamnă efectiv „răsturnare”.

Este revelator. Dacă adaugi ceva la Cristos ca cerință pentru a fi acceptat de Dumnezeu, dacă începi să spui că, pentru a fi mântuit, ai nevoie de harul lui Dumnezeu plus încă ceva, răstorni complet ordinea Evangheliei și o anulezi cu totul.

Orice revizuire a Evangheliei o răstoarnă. De aceea, în versetul 6, Pavel ne spune că acești învățători mincinoși produc de fapt o altă evanghelie, pe care imediat o evaluează în **versetul 7** ca nefiind deloc Evanghelia. Pavel spune, efectiv, că este o altă evanghelie.

Acest lucru este foarte clar: o altă evanghelie nu este o Evanghelie alternativă și valabilă, ci nu este deloc Evanghelia. Să schimbi oricât de puțin Evanghelia înseamnă practic să o pierzi cu totul, ceea ce determină ca această învățătură să nu aibă niciun merit pentru a fi numită Evanghelia.

Martin Luther, reformatorul secolului al XVI-lea, a rezumat acest lucru astfel: „Nu există un compromis între neprihănirea creștină și neprihănirea obținută prin fapte. Nu există nicio altă alternativă pentru neprihănirea creștină în afară de aceea a lucrării lui Cristos – dacă nu îți zidești încrederea în lucrarea lui Cristos, va trebui să ți-o pui în propriile fapte.” (*Comentariu la Epistola către Galateni*, Prefață)

Pierderea Evangheliei în zilele noastre

Problemele cu care s-au confruntat atât Pavel, cât și Luther sunt aceleași cărora trebuie să le facem față și noi astăzi. Amintește-ți că Pavel condamnă orice învățătură care nu se bazează pe următoarele adevăruri:

- Noi suntem mult prea păcătoși pentru a putea contribui la propria mântuire (avem nevoie de o salvare completă).

- Suntem mântuiți prin credința în lucrarea lui Isus Cristos, prin harul Lui, fără a trebui să adăugăm absolut nimic la acestea.

Iată trei exemple de perspective curente care neagă unul sau ambele adevăruri de mai sus:

1. În unele biserici se învață, implicit sau explicit, că suntem mântuiți prin supunerea noastră față de Cristos, plus credințe și comportamente corecte. Aceasta este o greșeală destul de tipică pentru multe biserici evanghelice. Oamenii sunt îndemnați să își predea viața lui Isus Cristos sau să îl invite în inima și viața lor. Aceste obiceiuri par destul de biblice, dar există totuși pericolul de a respinge harul, primul principiu prezentat mai sus. Unii cred că suntem mântuiți printr-o credință puternică, prin încrederea și dragostea pentru Dumnezeu, alături de o viață dedicată Lui. De aceea, acești oameni simt că trebuie să înceapă să experimenteze o mare părere de rău spirituală, dar și o foame pentru învățătură și dragoste de Domnul, pentru a ajunge în prezența lui Cristos. Apoi, ei simt că trebuie cumva să mențină acest ritm pentru a rămâne mântuiți. Astfel, Biserica ajunge să învețe că suntem mântuiți datorită nivelului credinței noastre. Dar Evanghelia ne spune că suntem mântuiți prin credință. În prima abordare, performanțele noastre ne salvează, iar în a doua – ceea ce a făcut Cristos. Nu nivelul, ci obiectul credinței noastre ne mântuiește.

2. În alte biserici, învățătura este că nu contează prea mult ce crezi, atâta timp cât ești o persoană bună și iubitoare. Aceasta este o greșeală tipică pentru bisericile liberale. Această perspectivă spune că toți oamenii buni, indiferent de religia lor – sau chiar dacă nu practică niciuna – îl vor găsi pe Dumnezeu. Această viziune pare foarte deschisă la suprafață, dar de fapt este intolerantă față de har, în cel puțin două feluri.

Mai întâi, această perspectivă spune că faptele bune sunt suficiente pentru a ajunge la Dumnezeu. Dacă toți oamenii buni îl pot cunoaște pe Dumnezeu, atunci moartea lui Isus Cristos nu a fost necesară. Tot ceea ce avem nevoie este să fim virtuoși. Problema este că acest lucru înseamnă că oamenii răi nu au nicio speranță, ceea ce contrazice Evanghelia, care îi invită pe toți, și pe cei buni, și pe cei răi, la ospățul Domnului (Matei 22:10). Dacă spunem că oamenii sunt mântuiți pentru că sunt buni, atunci doar cei buni pot veni la ospățul lui Dumnezeu. Astfel, oferta Evangheliei devine exclusivistă, nu inclusivă.

În al doilea rând, acest gen de învățătură îi încurajează pe oameni să creadă că dacă sunt toleranți și deschiși, sunt pe placul lui Dumnezeu. În acest fel, această viziune sugerează că nu avem nevoie de har, că oamenii pot obține viața veșnică prin propriile lor puteri. Astfel, slava veșnică (**v. 5**) este tot a oamenilor, pentru că ei sunt considerați suficienți pentru a ajunge în Cer prin propriile lor

eforturi. Dar Evanghelia îi provoacă pe oameni să-și vadă păcatul, care este într-adevăr îngrozitor. Fără acea conștientizare a propriului păcat, cunoașterea harului lui Dumnezeu nu ar fi transformatoare, iar noi nu am înțelege cât de slăvit este Dumnezeu prin prezența celor care ajung în Cer.

3. Un al treilea exemplu îl găsim în bisericile care sunt lipsite de orice fel de toleranță față de chiar și cea mai mică diferență de cod vestimentar, obicei sau tradiție. După cum vom observa, învățătorii mincinoși din Galatia voiau să impună multe dintre vechile reguli și legi, care aveau de-a face cu îmbrăcămintea, dieta și respectarea ritualurilor. Este o reacție absolut naturală să asociem aceste biserici cu cele care funcționează într-un mod foarte strict conform regulilor și cu comunitățile religioase care își controlează membrii foarte îndeaproape, direcționându-i spre calea cea „dreaptă” atunci când vine vorba de ce să mănânce, cum să se îmbrace, cu cine să se întâlnească, cum să își investească timpul și așa mai departe. Sau pot insista asupra respectării riguroase a unor ritualuri foarte complicate.

Câteva exemple din zilele noastre, comparabile cu biserica din Galatia, ar fi bisericile deosebit de autoritare sau cele cu ritualuri foarte detaliate, dar și cele extrem de legaliste. În mintea mea, aceste biserici, ultimele din listă, sunt cele mai clare și mai de înțeles exemple dintre cele analizate și, astfel, cele mai puțin periculoase. Din păcate, însă, primele două

exemple sunt mult mai prevalente și, prin urmare, mult mai periculoase.

Este Evanghelia noastră cea adevărată?

De vreme ce unica Evanghelie, cea adevărată, este absolut esențială, dar totodată mult prea des și mult prea ușor răsturnată, simțim nevoia să ne punem o întrebare îngrijorătoare: cum ne putem asigura că Evanghelia pe care o credem este cea adevărată? Cum putem ști că nu este doar o evanghelie care ni se pare adevărată, care ni s-a spus că este astfel, pe care o credem din cine știe ce motiv sau doar o simțim ca fiind adevărată? Așadar, cum știm cu adevărat, cum evaluăm obiectiv că această Evanghelie într-adevăr poate mântui, incontestabil și pentru veșnicie?

Pavel ne spune hotărât cum să judecăm orice afirmație am putea auzi ca fiind adevărată, fie ea externă (adică de la cei învățați, de la scriitori sau gânditori, dar și de la predicatori) sau internă (generată de sentimente, senzații sau experiențe). Aceasta este Evanghelia pe care el și ceilalți Apostoli (cu „A” mare) au primit-o direct de la Cristos, propovăduită de Domnul nostru și apoi de cei mai apropiați Lui, și pe care o găsim în această epistolă și în celelalte cărți ale Bibliei.

„Dar chiar dacă noi înșine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o evanghelie deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie anatema!” (**v. 8**). Iată cum ar trebui să evaluăm o autoritate externă, cum ar fi învățătorii sau alți lideri ai instituțiilor omenești sau chiar pe cei ordinați în ierarhiile bisericești.

Este remarcabil că, spunând „noi”, Pavel se include și pe sine ca autoritate umană. El afirmă că el însuși trebuie respins dacă vreodată se răzgândește referitor la ce este Evanghelia. După cum ne spune, Evanghelia nu i-a fost revelată printr-un proces de gândire și reflecție, ci i-a fost dată – el nu a ajuns la concluziile sale proprii. Așadar, nu este liber să o schimbe prin argumente și reflecții personale. În Galateni 2, Pavel ne spune că Evanghelia predicată de el a fost confirmată de alții, care, la rândul lor, au primit mesajul tot prin revelație divină de la Cristos Cel Înviat. Consensul apostolic, adică această Evanghelie propovăduită de Isus Cristos Însuși, este astfel piatra de căpătâi conform căreia se judecă adevărul, atât extern, cât și intern.

Este un aspect foarte important. Pavel ne spune în **Galateni 1:10** că chiar și autoritatea sa apostolică derivă din autoritatea Evangheliei, și nu invers. De asemenea, le spune galatenilor să îl judece atât pe el ca Apostol, cât și învățătura sa, conform standardului Evangheliei biblice. Scriptura judecă Biserica, dar Biserica nu judecă Scriptura. Biblia reprezintă fundamentul Bisericii, motivul pentru care aceasta există. Nu Biserica este baza Scripturii. Biserica și ierarhia acesteia trebuie evaluate de către credincios în funcție de Evanghelia biblică, care este piatra de căpătâi sau esența după care trebuie judecat adevărul.

Iar experiența personală nu reprezintă adevărul suprem. Nu putem judeca Scriptura conform sentimentelor și convingerilor proprii; dimpotrivă, ne judecăm experiențele personale în funcție de ceea ce spune Scriptura. Asta înseamnă că, dacă ar apărea un înger în fața unei mari mulțimi și ar încerca să

Îi convingă pe oameni că mântuirea vine prin fapte (sau prin orice altceva decât prin credința în Domnul Isus Cristos), ar trebui pur și simplu să îl respingem (**v. 8**). Când Pavel vorbește despre „oricare dintre noi sau chiar un înger”, el rezumă, de fapt, epistemologia creștină – cum știm că ceva este adevărat.

De ce contează?

La începutul acestui capitol, am observat că tonul folosit de Pavel nu lasă loc de compromisuri! Asta pentru că nu putem face niciun fel de compromis atunci când ne referim la Evanghelie. Iar lucrurile stau astfel, în primul rând, pentru că o altă evanghelie ar însemna să îl părăsim pe Cel ce ne-a chemat (**v. 6**). Abandonarea **teologiei** Evangheliei înseamnă efectiv să îl abandonăm pe Cristos. Orice faci cu propria ta teologie îți va afecta, până la urmă, experiența. Cu alte cuvinte, o diferență de înțelegere a doctrinei duce la o diferență de înțelegere a cine este Isus Cristos și face îndoielnică relația noastră autentică și reală cu El.

În al doilea rând, o altă evanghelie nu este deloc Evanghelia (**v. 6b-7**). Asta înseamnă că mesajul Evangheliei, prin natura sa, nu poate fi schimbat în niciun detaliu fără să își piardă esența. Este ca și cum ai lucra în vid. Nu poți lăsa să pătrundă aer și să spui că acum ai 90% vid sau un vid „îmbogățit” cu aer. Fie e vid, fie nu e. La fel, mesajul Evangheliei este că suntem mântuiți prin har, prin lucrarea lui Isus Cristos, și prin nimic altceva. Imediat ce adaugi ceva la acest mesaj, îl pierzi în întregime. În momentul în care îl revizuiești, mesajul Evangheliei se dă peste cap.

În al treilea rând, un alt fel de evanghelie aduce condamnare (**v. 8-9**). Mai târziu, în această epistolă, Pavel ne spune cum alte evanghelii aduc un adevărat blestem. Asta înseamnă că alterarea Evangheliei înseamnă să te joci cu viața, dar și cu moartea veșnică. Practic, înseamnă că teama, anxietatea și vina – adică exact ceea ce înseamnă condamnare și blestem – vor fi mereu atașate diferitelor „evangelii”, chiar și în această viață. După cum vom vedea pe măsură ce citim mai departe, chiar și creștinii pot experimenta uneori un anumit sentiment de condamnare. Atunci când se întâmplă asta, este pentru că, din punct de vedere funcțional, ei au încredere în diferite evanghelii și în modalități alternative de a câștiga mântuirea. „Veacul rău” în care trăim (**v. 4**) poate încă influența chiar și pe cei credincioși.

Acum ne este mai clar motivul pentru care Pavel adoptă un limbaj atât de intens și, uneori, sever. Miza este foarte mare – cunoașterea lui Cristos, adevărul Evangheliei și destinul etern al oamenilor. Acestea sunt lucruri pentru care merită luptat, pentru care merită să ridici glasul și să vorbești, lucruri pe care merită să ni le amintim nouă înșine și altora în repetate rânduri. Felul direct în care ni se adresează Pavel este plin de iubire. El este un Apostol care îl iubește cu adevărat pe Domnul, Evanghelia Lui și poporul Lui. Dacă iubim și noi așa cum a iubit Pavel, vom înțelege de ce el a scris exact așa cum a scris și îi vom fi recunoscători că a făcut-o.

Reflecții personale

- 1.** Cât de important este adevărul Evangheliei pentru tine?
Cum se manifestă acesta în viața ta?
- 2.** De ce înțelegerea adevăratei Evanghelii ar putea să determine o reacție de mânie față de evangheliile false?
- 3.** Care sunt cele trei pericole moderne ale unei false evanghelii în care am putea cădea fiecare dintre noi sau chiar biserica noastră?